

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXVI. — Wydana i rozesłana dnia 22 lipca 1876.

87.

Traktat pomiędzy monarchyą austryacko-węgierską a królestwem hawajskim z dnia 18 czerwca 1875.

(Zawarty w Londynie dnia 18 czerwca 1875, przez Jego c. i k. Apostolską Mość ratyfikowany dnia 15 marca 1876, a wzajemne ratyfikacje wymienione w Londynie dnia 27 kwietnia 1876.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
 Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a nostro aeque ac Majestatis Suae Regis Insularum Sandviarum Plenipotentiaro conventio eo fine, ut commercii navigationisque realitiones inter Imperium Nostrum atque Regnum praedictum existentes dilatarentur, die duodevicesima Junii anni elapsi inita et signata fuit, tenoris sequentis:

His Majesty the Emperor of Austria, King of Bohemia etc., and Apostolic King of Hungary on the one part, and

His Majesty the King of the Kingdom of the Hawaiian Islands, on the other part

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski z jednej strony i

Najjaśniejszy Król Wysp hawajskich z drugiej strony,

being equally animated by the desire of regulating and extending the commercial relations and of promoting the facilities of navigation between Their respective States and Possessions, have resolved to conclude a Treaty for that purpose, and have named for Their Plenipotentiaries that is to say:

His Imperial and Royal Apostolic Majesty:

The Count Frederick Ferdinand de Beust, His Imperial and Royal Majesty's Chamberlain, Privy Councillor, Ambassador Extraordinary at the Court of St. James, Grand Cross of the Order of St. Stephen and of that of Leopold etc. and

His Majesty the King of the Kingdom of the Hawaiian Islands

Manley Hopkins, Esquire, His Hawaiian Majesty's Chargé d'affaires and Consul General in London, a Knight Commander of the Order of Kamehameha I and of Isabella la Católica,

who after having communicated to each other their respective full powers, found to be in due and proper forme, have agreed upon and concluded the following Articles.

Article I.

There shall be perpetual peace and friendship between the Austro-Hungarian Empire and the Kingdom of the Hawaiian Islands and between the Citizens of the two Countries, without exception of person and place.

Article II.

There shall be between the Austro-Hungarian Empire and the Kingdom of the Hawaiian Islands reciprocal freedom of commerce and navigation, and the Citizens of the Austro-Hungarian Empire in the Hawaiian Islands and Hawaiians within the Empire of Austria-Hungary

przejęci zarówno życzeniem urzędzenia i rozkrzewienia stosunków handlowych pomiędzy Swojemi państwami i posiadłościami, jakoteż ułatwienia żeglugi pomiędzy niemi, postanowili zawrzeć w tym celu traktat i mianowali Swoimi pełnomocnikami:

Jego cesarska i królewsko apostolska Mość:

Hrabiego Fryderyka Ferdynanda Beusta, Jego cesarskiej i królewskiej Mości szambelana, radcę tajnego, ambasadora nadzwyczajnego u dworu w St. James, kawalera wiel. krzyża orderu Św. Szezepana i orderu Leopolda itd., a

Najjaśniejszy Król Wysp hawajskich:

Pana Manleya Hopkinsa, pełnomocnika Najjaśniejszego Króla hawajskiego i konsula głównego w Londynie, komandora orderu Kamehamehy I i orderu Izabeli katolickiej,

którzy, udzieliwszy sobie nawzajem swoje pełnomocnictwa i znalazłszy takowe w dobrej i należytej formie, ułożyli i zawarli następujące artykuły.

Artykuł I.

Pomiędzy monarchyą austryacko-węgierską a królestwem Wysp hawajskich, jakoteż pomiędzy poddanymi obudwu Państw. bez wyjątku osoby i miejsca, trwać ma po wieczne czasy pokój i przyjaźń.

Artykuł II.

Pomiędzy monarchyą austryacko-węgierską a królestwem Wysp hawajskich będzie wzajemna wolność handlu i żeglugi, i poddani monarchyi austryacko-węgierskiej na Wyspach hawajskich a Hawajczycy w monarchyi austryacko-węgierskiej mieć będą prawo udawania

may enter with their vessels and cargoes into all places, ports and rivers which are or shall hereafter be open to foreign commerce with the same liberty and security as are or may be enjoyed by the natives of each country respectively, always provided, that the Police Regulations established for the preservation of peace and good order shall be duly respected.

Article III.

The Citizens of the two High Contracting Parties may, like the natives in the respective territories, travel, reside, trade wholesale or retail and transact any lawful business and rent or occupy the houses, stores or shops which they may require for the purposes of residence or business, and in the transaction of every business shall be on a perfect equality with the natives of the country. In the performance of all business, the Citizens of each Contracting Power when resident in the territory of the other, shall conform to all the laws and regulations of the country and they shall not be subject in any case to any other charges, restrictions, taxes or impositions than those to which the natives are subject.

Article IV.

The Citizens of each High Contracting Party when resident in the territory of the other shall enjoy the most constant and complete protection for their persons and property, and for this purpose they shall have free and easy access to the Courts of Justice, provided by law, in pursuit and defence of their rights. They shall be at liberty to employ lawyers, advocates, or agents to prosecute or defend their rights before such Courts of Justice. In fact they shall enjoy in

się ze swemi okrętami i ładunkami do wszystkich miejsc, portów i rzek, dla handlu zagranicznego obecnie otwartych, z tą samą swobodą i takim samym bezpieczeństwem, jakiego rodowici mieszkańcy tego samego kraju doznają lub doznawać będą, zawsze jednak pod warunkiem należytego zachowania przepisów policyjnych, mających na celu utrzymanie spokoju i dobrego porządku.

Artykuł III.

Poddani obu dwu Wysokich Stron kontraktujących mogą w obu Państwach tak samo jak krajowcy podróżować, przebywać, prowadzić handel hurtowny lub cząstkowy i zajmować się wszelkimi czynnościami prawnie dozwolonymi, jakoteż najmować lub posiadać domy, składy i sklepy, których potrzebują do swego pobytu i swoich interesów, i we wszystkich czynnościach swoich zostawać będą całkiem na równi z krajowcami. Podejmując jakikolwiek interes, poddani każdego z mocarstw kontraktujących, gdy przebywają w krajach drugiego mocarstwa, zastosować się mają do wszystkich ustaw i przepisów krajowych i w żadnym przypadku podlegać nie będą innym podatkom, ograniczeniom, taksom lub opłatom niż krajowcy.

Artykuł IV.

Poddani każdej z Wysokich Stron kontraktujących, w krajach drugiej Strony, przebywający, doznawać będą nieustającej i najzupełniejszej opieki, tak co do osoby, jak i własności, i w tym celu mieć będą wolny i łatwy przystęp do Trybunałów ustawami wskazanych, dla dochodzenia i bronięcia swoich praw. Wolno im będzie używać obrońców prawnych, adwokatów lub agentów do dochodzenia lub bronięcia praw swoich przed rzeczonymi Trybunałami. Wogóle

this respect all the rights and privileges which are granted to natives and shall be subject to the same conditions.

Article V.

The Citizens of each High Contracting Party, when resident in the territory of the other shall be exempt from all service, whether in the Army or Navy or in the National Guard or Militia and shall be exempt from all forced loans and from every extraordinary contribution, not general and by law established.

Article VI.

The most entire liberty of conscience is guaranteed to Citizens of each of the High Contracting Parties within the territories of the other, no one shall be molested on account of his religion or the observances thereof.

Article VII.

The Citizens of each of the High Contracting Parties shall in the territory of the other have the right of acquiring and possessing property of every description and kind whether the same be real or personal property, and may dispose of the same as may seem to them best whether by sale, donation, exchange, will, or in any other way; also the Citizens of either of the two States may become heirs to property, situated in the other, and may succeed without hinderance to the properties that may devolve upon them, and dispose of the same according to their pleasure; and such heirs or legatees shall not be subjected to any charges or be bound to pay any expenses of succession or otherwise higher than those which shall be borne in like case by the natives themselves.

używać będą pod tym względem wszystkich tych praw i przywilejów, które służą krajowcom i podlegać będą tym samym warunkom.

Artykuł V.

Poddani każdej z Wysokich Stron kontraktujących, w krajach drugiej Strony, przebywający, wolni będą od wszelkiej służby tak w armii, jak w marynarce, gwardyi narodowej lub milicyi, tudzież wyjęci od wszelkiej nadzwyczajnej kontrybucyi, nie powszechnej lub nie opartej na prawie.

Artykuł VI.

Poręcza się poddanym każdej z Wysokich Stron kontraktujących najzupełniejszą wolność sumienia w krajach drugiej Strony, żaden z nich niepokojony nie będzie z powodu swojej religii lub obrzędów religijnych.

Artykuł VII.

Poddani każdej z Wysokich Stron kontraktujących mieć będą prawo nabywania i posiadania w krajach drugiej Strony własności jakiegobądź rodzaju, to jest ruchomości lub nieruchomości, i wolno im będzie rozrządzać takową podług upodobania, sprzedać, darować, zamienić, testamentem przekazać i w jakikolwiek inny sposób; podobnie mogą poddani każdego z dwóch Państw odziedziczyć własność znajdującą się w drugim Państwie i wejść bez przeszkody w posiadanie spadłej na nich własności, tudzież rozrządzić nią podług upodobania; podatki zaś, którym tacy dziedzice i legataryusze podlegać mają i opłaty spadkowe lub jakiegokolwiek inne, do których są obowiązani, niemogą być nigdy większe od tych, które w takim samym przypadku opłacają krajowcy.

Article VIII.

All vessels sailing under the respective flags of either of the High Contracting Parties and which shall be bearers of the ship's papers and documents required by the laws of their respective countries, shall be taken and considered to be the vessels of the country whose flag they carry.

Article IX.

Vessels of either of the High Contracting Parties arriving in the ports of the other, or departing from them, shall not be subjected to other or higher duties of tonnage, light-houses, anchorage, port charges, Government wharfage, pilotage, quarantine or other charges under any denomination whatsoever than those to which national vessels may be subjected; it being however expressly understood that no stipulation in this Treaty made shall be taken as applying to the coasting trade, which each Contracting Party reserves to itself, respectively, and will regulate according to its own laws.

Article X.

Articles of all sorts imported into or exported from the ports of either of the Contracting Parties under the flag of the other, shall pay no other or higher duties or be subjected to any other charges than if imported or exported under the national flag.

Article XI.

Vessels of one of the Contracting Parties, compelled to seek shelter in the ports of the other, shall pay neither on the vessel nor the cargo more duties than those levied on national vessels in the same situation, provided that such ships carry on no commerce, and delay no longer in the aforesaid ports, than may be required for the purposes which impelled them to seek shelter.

Artykuł VIII.

Wszelkie okręty, żeglujące pod banderą jednej z Wysokich Stron kontraktujących a posiadające papiery okrętowe i dokumenty, ustawami odpowiedniego kraju, przepisane, uważane będą za okręty tego kraju, którego banderę wywieszają.

Artykuł IX.

Okręty jednej z Wysokich Stron kontraktujących, zawijające do portu drugiej Strony, lub takowy opuszczające, podlegać nie będą żadnym innym ani wyższym opłatom, beczkowego, larniowego, kotwicowego, portowego, warsztatowego, rotmańskiego, kwarantannego, i w ogóle pod jakąkolwiek nazwą, istniejącym, niż te, do których obowiązane są okręty krajowe; w tym atoli względzie nadmieniam się wyraźnie, że żadne z postanowień, w traktacie niniejszym, uczynionych, nie ma być uważane za obowiązujące w handlu nadbrzeżnym, gdyż każda ze Stron kontraktujących zastrzega takowy sobie samej i postanawia urządzić go podług własnych ustaw.

Artykuł X.

Towary jakiegokolwiek rodzaju, pod banderą jednej ze Stron kontraktujących do portów drugiej Strony przywożone lub z nich wywożone, podlegać nie będą żadnym innym ani wyższym cłom, lub jakimkolwiek innemu podatkowi, niż gdyby były przywiezione lub wywiezione pod banderą narodową.

Artykuł XI.

Okręty jednej ze Stron kontraktujących, zmuszone szukać schronienia w portach drugiej Strony, nie będą obowiązane płacić ani od okrętu ani od ładunku więcej, niż pobierane bywa od okrętów krajowych w takim samym przypadku, rozumie się, jeżeli okręty owe nie zajmują się w rzeczonych portach handlem i nie bawią tam dłużej, niż tego wymaga przyczyna, która ich zmusiła szukać schronienia.

Article XII.

Austro-Hungarian ships of war or whale ships shall have free access to all the Hawaiian ports, to anchor, be repaired and victual their crews, and they may proceed from one harbour to another for fresh provisions. In all the ports which are or may hereafter be opened to foreign vessels, Austro-Hungarian Ships of war and whalers shall be subject to the same rules which are or may be imposed on, and shall enjoy all the same rights and privileges which are or may be granted to the ships of the most favored nation.

Article XIII.

The two High Contracting Parties hereby agree that any favor, privilege or immunity whatsoever in matters of commerce or navigation which either Contracting Party has granted, or may hereafter grant to the subjects or citizens of any other state, shall be extended to the subjects or citizens of the other Contracting Party gratuitously if the concession in favor of the other State shall have been gratuitous; or in return for a compensation as nearly as possible of proportionate value and effect to be adjusted by mutual agreement, if the concession shall have been conditional.

Article XIV.

Each of the Two Contracting Parties may appoint Consuls, Vice-Consuls and Consular Agents to reside in the territory of the other for the purpose of the protection of commerce, but before any Consul shall enter upon his functions, he shall first obtain the authorization of the Government to which he is sent;

Artykuł XII.

Okreśmionym austro-węgierskim, wojennym i na połów wielorybów wysyłanym, wolno będzie zawijać bez przeszkody do wszystkich portów hawajskich dla zarzucenia kotwicy, naprawy i dla zaopatrzenia załogi w żywność, i mogą udawać się z jednego portu do drugiego po świeże zapasy. We wszystkich portach, które są lub w przyszłości będą otwarte dla okrętów obcokrajowych, okręty austro-węgierskie wojenne i na połów wielorybów, wysyłane, podlegać będą przepisom, istniejącym lub wydać się mającym dla okrętów narodu, któremu się najbardziej sprzyja, i używać będą takich samych praw i przywilejów, jakie tym są lub zostaną udzielone.

Artykuł XIII.

Dwie Wysokie Strony kontraktujące uchwalają niniejszem, że wszelka dogodność, wszelki przywilej i wszelkie uwolnienie jakiegokolwiek rodzaju w sprawach handlowych lub żeglarskich, którem jedna z dwóch Stron kontraktujących obdarzyła lub w przyszłości obdarzy poddanych lub obywateli jakiegokolwiek innego państwa, służyć ma także poddanym lub obywatelom drugiej Strony kontraktującej, a to bez wynagrodzenia, jeżeli koncesja na rzecz trzeciego Państwa uczyniona była bezpłatnie, jeżeli zaś owa koncesja była warunkową, za wynagrodzeniem ile można stosunkowej wartości i stosunkowego skutku, oznaczyć się mającym drogą wzajemnej umowy.

Artykuł XIV.

Każda z dwóch Stron kontraktujących będzie mogła ustanawiać konsulów, wicekonsulów i agentów konsulowskich, mieszkać mających w krajach drugiej Strony dla opiekowania się handlem, atoli każdy konsul, nim urząd swój obejmie, postarać się powinien o potwierdzenie u Rządu, do którego jest

either of the Contracting Parties may except from the residence of Consuls such particular places as either may think fit to be excepted, it being understood that neither Party will impose any restriction which is not common in the country to all nations.

Article XV.

The Diplomatic Agents, Consuls General, Consuls, Vice-Consuls and Consular Agents of Austria-Hungary in the Hawaiian Islands, shall enjoy all the rights, privileges, immunities and exemptions enjoyed by the Diplomatic Agents, Consuls, Vice-Consuls and Consular Agents of the same rank belonging to the most favored nation, and the same shall be the position in Austria-Hungary of the Hawaiian Diplomatic Agents, Consuls General, Consuls, Vice-Consuls and Consular Agents.

Article XVI.

The Consuls, Vice-Consuls and Consular Agents of either the Contracting Parties residing within the territory of the other, may require the assistance of the local authorities for the search, arrest, detention and imprisonment of the deserters from the ships of war or merchant vessels of their country. For this purpose they shall apply to the competent local authorities in writing, proving by the exhibition of the Crew List or other official document that the persons named formed a part of the ship's crew, and this reclamation being there substantiated, the surrender shall not be refused. All aid and assistance shall be given for the discovery and arrest of such deserters, who shall be detained in the prisons of the country at the request and cost of those who shall claim them until they may be restored to the vessel to which they belonged, or sent back to their own country. If how-

wysłany; każdej ze Stron kontraktujących wolno wyłączyć od tego pewne miejsca, które uzna za stosowne wyłączyć, aby w nich konsulowie nie mieszkali; nadmienia się tu jednak, że żadna Strona nie zarządzi takiego ograniczenia, któreby się nie tyczyło wszystkich narodów w jej kraju.

Artykuł XV.

Agenci dyplomatyczni, konsulowie główni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsulowscy monarchyi austryacko-węgierskiej na wyspach hawajskich, używać mają wszelkich praw, przywilejów, swobód i uwolnień, służących agentom dyplomatycznym, konsulom, wicekonsulom i agentom konsulowskim tego samego stopnia, reprezentującym naród, któremu się najbardziej sprzyja, i podobnie będzie się działo w monarchyi austryacko-węgierskiej z agentami dyplomatycznymi, konsulami głównymi, konsulami, wicekonsulami i agentami konsulowskimi hawajskimi.

Artykuł XVI.

Konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsulowscy każdej z dwóch Stron kontraktujących, w krajach drugiej Strony rezydujący, mogą wzywać pomocy władz miejscowych do wyszukania, przytrzymania, aresztowania i uwięzienia zbiegów z okrętów wojennych lub handlowych swojego kraju. W tym celu udawać się mają pisemnie do właściwych władz miejscowych i złożeniem spisu załogi lub innego dokumentu urzędowego, udowodnić, że osoby wymienione należały do załogi owego okrętu, a jeżeli reklamacya okaże się tam słuszną, wydanie odmówionem być nie może. Do wysłędzenia i aresztowania zbiegów takich udzielona być ma wszelka pomoc i asysteneya i takowi trzymani być mają w więzieniach krajowych na żądanie i koszt tych, którzy domagają się, aby ich wydano, dopóty, dopóki nie będzie można odstawić ich na okręt, do którego należeli lub ode-

ever they shall not be restored to the vessel from which they deserted or sent back to their own country within six months from the day of arrest, or if the party causing such arrest and imprisonment shall not defray the expenses thereof, the deserter may be set at liberty and shall not be arrested thereafter for the same cause. However, if the deserter shall have committed any crime or offence against the laws of the country where he is, his release shall not take place until a competent tribunal shall have given judgment, and that judgment been carried into execution. It is however understood that seamen, natives of either country, who shall desert the vessels of either party within the territories of their own country shall be excepted from this arrangement and treated according to the laws of their own country.

And it is formally agreed between the two Contracting Parties that every other favor or facility granted or to be granted by either to any other Party for the arrest of deserters, shall also be granted to the present Contracting Parties, as fully as if they had formed part of the present Treaty.

Article XVII.

All operations pertaining to the salvage of vessels carrying the Flag of either of the Contracting Parties stranded or wrecked upon the coasts of either of the Contracting Parties shall be superintended by the respective Consular Agents; but if the persons interested be on the spot or the Captain possess adequate powers, the administration of the wreck shall be committed to them. The intervention of the local authorities shall only be applied to the maintenance

śląć do ojczyzny. Gdyby atoli w przeciągu sześciu miesięcy, licząc od dnia aresztowania, nie zostali bądź odstawieni na okręt z którego zbiegli, bądź odesłani do ojczyzny, albo, gdyby strona, która spowodowała aresztowanie i uwięzienie, nie zaspokoiła kosztów stąd powstałych, zbieg wypuszczony być może na wolność i już aresztowanym być nie powinien z tej samej przyczyny. Jeżeli zaś zbieg popełnił zbrodnią lub jakiegokolwiek wykroczenie przeciwko ustawom tego kraju, w którym się znajduje, wypuszczonym być nie powinien, dopóty, aż sąd właściwy wyda wyrok i aż ten wyrok będzie wykonany.

Namienienia się jednak, że majtkowie rodem z jednego z dwóch Państw, którzy zbiegną z okrętu jednej z dwóch Stron kontraktujących w obrębie swojego kraju rodzinnego, są wyjęci od powyższego postanowienia i postąpi się z nimi podług ustawiech kraju rodzinnego.

Nadto dwie Strony kontraktujące umawiają się wyraźnie, że wszelka dogodność lub ułatwienie, którem jedna z nich obdarzyła lub obdarzy jakiegokolwiek inne mocarstwo, uczynione być powinno całkowicie także drugiej Stronie, traktat niniejszy, zawierającej, tak, jak gdyby było objęte niniejszym traktatem.

Artykuł XVII.

Wszelkimi pracami, potrzebnymi do ratowania okrętów, używających bandery jednej z dwóch Stron kontraktujących, które u wybrzeży drugiej Strony osiędą na mieliźnie lub się rozbiją, kierować będą agenci konsulowscy odpowiedniego kraju; jeżeli jednak interesowani są w miejscu obecni, albo jeżeli kapitan ma odpowiednie pełnomocnictwo, tymże osobom zostawić należy staranie o szczątki okrętu. Interwencyi władz miejscowych wezwać na-

of order, to guarantee the rights of the salvors if they do not belong to the shipwrecked crew and to insure the execution of the measures to be taken for the entry and departure of the saved goods. In the absence, and until the arrival, of the Consular Agents the local authorities will take the needful steps for the protection of persons and property wrecked. The goods saved shall never be subjected to customs or other duty, unless they are disposed of for home consumption.

Article XVIII.

The ships, merchandize and effects belonging to the respective citizens which may have been taken by Pirates or conveyed to or found in the ports of either of the Contracting Parties shall be delivered to their owners on payment of the expenses, should there be such, the amount to be determined by the competent tribunals when the rights of the proprietors shall be proved before these tribunals and the claim being made within the space of eighteen months by the interested parties, by their attornies, or by the Agents of their respective Government.

Article XIX.

The present Treaty shall be in force for Ten years, counting from the day of the exchange of the Ratifications and if in one year after the expiration of this term, neither the one nor the other of the Two Contracting Parties shall have announced by official declarations its intention that it shall cease to have effect, the said Treaty will remain still obligatory during one year and so onward until the expiration of the twelve months which shall follow the official declaration in question at whatever time it may be made.

(Polnisch.)

leży tylko do utrzymania porządku, do zabezpieczenia praw tych osób, które ratują jeżeli nie należą do załogi rozbitego okrętu, i do zapewnienia, aby środki zarządzone w celu sprowadzenia i odesłania rzeczy wyratowanych, były wykonane. W nieobecności agentów konsulowskich i aż do ich przybycia, władze miejscowe wydadzą potrzebne rozporządzenia dla ochrony osób i rzeczy z rozbitego okrętu. Od rzeczy wyratowanych nie będą nigdy pobierane opłaty cłowe ani żadne inne, wyjąwszy, gdyby takowe przeznaczone były na konsumeyą w kraju.

Artykuł XVIII.

Okręty, towary lub rzeczy, należące do obywateli obu Państw, przez rozbójników morskich zabrane i do portów jednej ze Stron kontraktujących przywiezione, lub tamże znalezione, wydane będą właścicielom, za wynagrodzeniem wyłożonych kosztów, których sumę oznaczą sądy właściwe, skoro prawa tychże właścicieli przed rzeczonemi sądami będą udowodnione i jeżeli strony interesowane, ich obrońcy prawni lub agenci odpowiednich Rządów zgłoszą się z roszczeniem swoim przed upływem ośmnastu miesięcy.

Artykuł XIX.

Traktat niniejszy obowiązywać ma przez lat dziesięć, licząc od dnia wymiany ratyfikacyj, a jeżeli w przeciągu jednego roku po upływie tegoż czasu ani jedna ani druga Strona kontraktująca nie oświadczy urzędownie, że zamierza zawiesić skuteczność traktatu, takowy obowiązywać będzie jeszcze przez rok jeden i nadal aż do upływu dwunastu miesięcy które nastąpią po oświadczeniu urzędowem, w mowie będącem, w którymkolwiek czasie takowe będzie uczynione.

Article XX.

The present Treaty shall be ratified, and the Ratifications shall be exchanged at London in ten months or sooner if possible.

In Witness whereof the respective Plenipotentiaries have signed the same and affixed thereto their respective seals.

Done in London, this eighteenth day of June in the year of our Lord one thousand eight hundred and seventy five.

(L. S.) **Beust** m. p.

(L. S.) **Manley Hopkins** m. p.

Artykuł XX.

Traktat niniejszy ma być ratyfikowany a ratyfikacye wymienione zostaną w Londynie w przeciągu dziesięciu miesięcy, lub wcześniej jeżeli to będzie możebnem.

Takowy dla większej miary pełnomocnicy Stron obudwu podpisali i wy-cisneli na nim swoje pieczęcie.

Działo się w Londynie dnia ośmnastego czerwca roku pańskiego tysiąc ośmset siedmdziesiątego piątego.

(L. S.) **Beust** r. w.

(L. S.) **Manley Hopkins** r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere declaramus, Verbo Nostro Caesareo Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatuos esse.

In quorum fidem majusque robor praesentes ratihibitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur in urbe Nostra Vienna die decima quinta mensis Martii anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo sexto, Regnorum Nostrorum vigesimo octavo.

Franciscus Josephus m. p.

Andrássy m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:

Josephus liber baro a **Schwegel** m. p.,

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Traktat powyższy, jako przez obiedwie Izby Rady państwa zatwierdzony, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 5 lipca 1876.

Auersperg r. w.

Chlumecky r. w.